

Acta sanctorum

quotquot toto orbe coluntur, vel a catholicis scriptoribus celebrantur, quae
ex Latinis et Græcis, aliarumque gentium antiquis monumentis

Quo dies primus et secundus continentur

Bolland, Johannes

Parisiis et Romae, 1866

Caput III. Aliud mortui ad vitam revocati miraculum; quid huic mox a
morte acciderit: Teobaudi ad lectorem epilogus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73889](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73889)

A terpellans rogatibus, quatinus sibi unici reddat affectum pignoris, lumen scilicet oculorum suorum, et baculum miserandae senectutis. Quid diutius immoror? Jam mane inclaruerat, nec vetula hujusmodi fatiscebat clamoribus, cum, ecce, ab alithrona Majestate propitia egressa jussio imperat, vultu restititum extinctam sobolem, ad gloriosi Martyris cumulandam laudem.

Illico more suo, fusus per viscera, flatus? Membra calore fovet, gelido durata rigore. Fervidus efficitur circum praecordia sanguis: Evigilant sensus; animus sibi vendicat illos. Pondere quos letum valido depresserat ante. Palpat, ora movet; surgit, sedet, oscitat

Funereas stupet induvias, gressusque ligatos. Attoniti vigiles tanta novitate pavescunt. Hic fugit, ille manet; verum timor urget utrumque: Solvitur, erigitur, ciris ecclesiam subit, orat, Laetus agit grates Domino, per gaudia plorat,

Glorificat Sanctum, quod contulerit sibi tantum

B Laetitiae, munus solvit post lugubre funus.

91 Nec istos tantum, sed etiam quamplures pristinis, cum restituisse artubus, processus assignabit coepta orationis. Nam Guatterius quidam, noster Burgensis, agnomine CANGULA, per ipsum sanctum Martyrem reddi filium sibi, nomine Simeonem, et experiri meruit et gratulari: qui videlicet puerulus, dum lascivae aetatis gestibus cum coevis super pontem Besuae fluvii luderet, pede lapsus, praiceps corruit in amnem, teneraque exigui corporis virtute succumbente, illico rotabundus procul rapaci provolvitur unda. Nec mora; lugubris percrebuit rumor, parvulis, qui casui interfuerant, ubique diffamantibus. Accurrunt orbi parentes, ac longis vacuas implent clamoribus auras; quibus auritae utriusque sexus, diversae aetatis et conditionis phalanges misera prorsus rerum facie permixtim voraces prorunt ad aquas. Quærit pollinctor fluctivagus enecti cadaver pueruli, difficulterque repertum devehit ad litus. Eo viso extincto, centuplicantur lacrymosi clamores; statim denique genitor cum matre, super exanimis nati artus ruentes, pene vitali destituuntur igne.

92 Quid plura? Funebres parantur induviae cum poliandrio o: neque enim in pectusculo quidquam vivum saliebat, sed omnia vitalium fibrarum aeterno dedita frigori sentiebantur. Tunc itaque praesentes, quibus mens sanior aliquantulum a dolore inerat, corpusculum ferri Prudentianam persuadent ad basilicam. Protinus fertur, toto prosequente burgo. Interea mater ad beatum cum lacrymis convertitur Martyrem, amplexa pignoris algida membra, pluribusque eum compellans precatibus, ut sibi unicum reformet affectum, exaudiri promeruit. Junguntur obsecranti populares cunei; favet Testis piissimus piaë supplicum postulationi; surgit mortuus de funere, fletus vertuntur in gaudia, tristes singultus in divina preconia: cujus rei mirificae testimonium perhibere etiam nunc pene totus Besuanus valet burgus cum eodem resuscitato, adhuc superstiti. Nam postea plures vivens annos, propemodum usque ad senium beatissimo Martyri grates rependendo, devotum exhibuit animum. Vere (ut olim antiqua cecinit Prophecia) « Dominus mortificat et vivificat, deducit

» ad inferos et reducit p. » Quod videlicet oraculum, quamvis anagogica obumbretur majestate, tamen et ad literam recte posse intelligi, patenter declarant ea, quae retuli hactenus.

ANNOTATA.

a Locus mihi ignotus.

b Resurrexit a mortuis tum quidem; sed post dies 40 ascendit caelum.

c Hanc vocem Teobaudus effinxisse videtur: in Chronico S. Benigni Divionensis, ad annum 1052 perducto, apud Acherium pag. 470 Vesullum dicitur. Est autem oppidum comitatus Burgundici in declivi ardui montis situm, cujus vertici castrum olim oppidi tuendi causa fuit impositum.

d Ubi situs sit hic locus, ignoro.

e Vide cap. 4; lib. m, num. 45.

f La Tille Gallicae: fuit non procul Besua.

g Vicus ad Vigennam fluvium non procul Besua.

h Vide lit. c hic.

i Videtur vicus Cromary in comitatu Burgundiae ad fluvium, de quo proxime.

k Fluvius est comitatus Burgundiae, ortus in limitibus Lotharingiae et Gallicae dictus Lougnon vel Ougnon, Latine Ligno.

l Sub horam nonam matutinam more nostro civiti.

m Seu linteis, pannisve, quibus defunctorum corpora involcebantur.

n De Besua fluvio vide Teobaudum supra num. 38.

o Polyandrum apud inferioris aevi scriptores etiam unius tantum hominis sepulcrum est.

p 1 Reg. cap. 2, v. 6.

CAPUT III.

Aliud mortui ad vitam revocati miraculum; quid huic mox a morte acciderit: Teobaudi ad lectorem epilogus.

Aliud quoque miraculum longe majoris gloriae celebratum tertia feria Dominicae Resurrectionis fuisse, didici, de quo non unum solum, sed trecentos producerem testes, si quis in eo aliquo dubiae fidei promoveretur scrupulo. Neque enim in humili, sed in celeberrimo gestum est loco, in castello scilicet, quod Dolum vocant, a dolo fortasse, quod ipsi oppidani dolis creberime utantur a. Est namque ibi (ut non semel palam patuit) erga rotabundos b in honorem comites infidum variumque hominum genus; modo huic, modo illi manus dans. Quidam ergo ejusdem castrum indigena, genere, proceritate, fama, moribusque praclarus, ardentissima correptus febre, diutinaque fatigatus ignitae attritionis cruce, extremo cepit agi spiritu. Tunc eam, quae imminabat, pertimescens aeterni Judicis discussionem, peccatis sacerdoti patefactis, Viaticum Christi devote percepit. Interim vero, dum areta depresso pectore trahuntur suspiria, conjux ejus, atrocissimi mororis sauciata mucrone,

AUCTOR TEOBAUDO. P

E

F

Nobilis cujusdam, animam agentis, uxor

a o

AUCTORE
TEOBALDO.

crone, noctes diesque continuis ducit in eulatio-
nibus; cum ecce, inter amaros fletuum singultus
Prudentium Divinitas ei revocat in memoriam :
jam enim mellifluum ipsius nomen telluris re-
mota salutifero consperserat odore, maxime-
que illis in partibus. Nam cum multis Martyris
nostri virtus nota charaque habeatur, tum præ-
cipue, nescio, quo merito, gentibus, trans
Ararim *c* degentibus, tanto effertur venerationis
amore, ut, excepto Deo et Virgine Matre, nihil
supra.

*S. prudentii
pro illo opem*

94 Itaque assumpta insignis Prudentii cum
lacrymis mentione, intimo præcordiorum rugitu
pene singulas interrumpente dictiones, hoc
modo dolori vocem accommodavit. Gemma
caelitem præfulgida, polo terraque Phœbeis so-
libus præclarior, gloriose Prudenti, confer opem
michi miserabili, ne caream (quod timeo) con-
jugalis socio thori, in quo spes mea ac solamen
totius transigendæ vitæ recumbere dignoscitur.
Celeberrimum siquidem inter eximios Sancto-
rum nomen in his jam provinciis habere me-
ruisti. Quoniam innumeris hactenus apud nos
(ut aiunt) virtutibus enitasti, quibus animata
ad credendum (nihil quippe tibi impossibile
credo) pietatis tuæ imploro viscera. Hoc solum,
hoc (inquam) unicum a te, Clementissime, de-
posco supplex beneficium, ut michi meum red-
das virum, quem mors immatura vitalibus pene
jam excludit auris. Deinde conversa ad con-
jugem, ultimo anhelantem flatu, Te, te, inquit, ma-
rite, piissimo trado Prudentio, quatenus ei
perenni servias hominio *d*, si te eripuerit a
mortis, quo sub celeritate raperis, exterminio.

*primo quidem
frustra im-
plorat: sed,
dum mortuo*

95 His dictis, funem stupeum, ad longitudi-
nem viri factum, ejus circumligat collo, per
illum quodammodo sancto Martyri eum dele-
gans ut servum, nec ideo tamen infirmus con-
valescit; sed sicut olim Deitas, sub mortalibus
latens membris, amico languentis Lazaro *e*, ad
tempus distulit adesse, ut postea defuncto ma-
jori subveniret miraculo: ita et isti, adhuc vi-
venti, Martyr ad auxilium differt adesse, quo
postmodum, illustri ope resuscitando eum,
clarius innotesceret orbi. Quid moras innecto?
Moritur, abluuntur exanimes artus, facies lugu-
bri obvolvitur sudario, manus gressusque ligantur
instita, et cadaver, funereo obsitum sabano *f*,
ultima desperatione conclamatur, continuoque
per totum castrum doloris acerbissimi ferale
diffunditur justitium *g*; erat enim plurima opum
atque consanguineorum fortunatus copia. Per-
sonant itaque tragoediæ muliercularum, singula
(ut fit) mortui insignia in planctus revocantium.
Quid multa?

Nox abit insomnis: defunctum turba flet
omnis:

Crastina lux aderat, Phœbi calor arva reple-
rat,

Mæstis non pulchrum foditur, sed turpe se-
pulchrum.

Denique cadaver imponitur sandapila; advenit
presbyter, ut illud elatum perferat ad ecclesiam,
ubi pro animæ ipsius remedio divini Sacrificii
libetur oblatio.

*sanus para-
tur, nec illa
Sanctum in-
terpellare
desinit,*

96 Interea mortui uxor (nec jam uxor, quæ
conjugæ carebat) cepit cum amicis confabulari
de apparatu prandii ejusdem sacerdotis et cleri-
corum, qui sacro de more Officio tristes pro-
sequerentur exequias. Tunc inter ejusmodi
colloquia, impatientissimo mœroris vulnere
compuncta, lugubres taliter profundit voces,

cunctis adstantibus ei ingenti silentio velociter *D*
locum dantibus.

Ecce mœsta cogor loqui letho de convivio,
Cum instet mihi deflenda conjugis amissio.
O certe nimis crudeles et funestas nuptias!
Quas acerbus facit dolor mortis ad exequias!
Dum, Marite, tibi nupsi, festas dapes egi-
mus:

Nunc, a me te separato, prandia parabimus?
O beate vir, Prudenti, te spem meam fece-
ram,

Et maritum tibi meum, sicut servum, dede-
ram,

Ut donares, adhuc eum in terrenis vivere,
Sed, ut cerno, non dignaris aures ad me fle-
ctere.

Potes quidem (nec discredo) mortis jura sol-
vere:

Verum obstant culpæ meæ; heu jam mihi
miseræ!

Lugens ad te deportabo lumen, quod para-
veram;

Sed meum virum non ducam, quem tibi ad-
voveram.

Restat unum horum duum, pie Martyr, fa- *E*
cias,

Si ad meos planctus mœstos dignanter aspi-
cias;

Aut me simul cum marito mortuam des mor-
tuo,

Aut eum pro tua laude thoro reddas viduo.
O amici! postulate Martyris auxilium,

Quatenus mihi reformet unicum solatium.

97 Cum his itaque similibus, super charissimi *viuum recipit
maritum,*
conjugis ora mulier incumbens, quereretur, vul-
tumque, oppanso velo absconditum, irriguo la-
crymarum humectaret nimbo, populositas cir-
cumflua, miseratione nimia super his concussis
visceribus, egregium humiliter sollicitat Pru-
dentium, ut naturalem gelidis artibus, remeante
vita, infundat flatum benigno interventu. Talia
illis orantibus cum fletu,

Horrida mors prædam refugax dimittit ama-
tam:

Vivificus fomes vitam dat corde locatam.

Algida membra vigent, flatu pulmone le-
vato:

Spiritus omnis adest homini, jam morte ge-
lato: *F*

Jam quatitur cerebrum, gelida recalendo me-
dulla:

Jam caput erigitur, surgensque sedet, mora
nulla:

Oscitat et plangit: stupor ingens agmina tan-
git

Atque pavor multus: nudatur denique vul-
tus,

Brachia solvuntur, pedibus funes adimun-
tur,

Ac animata caro signo stat vivida claro.

98 Quo viso, parentes, uberrime præ gaudio *summo con-
sanguineo-
rum stupore
et gaudio:*
rigantes genas imbre oculorum, magnisonas
Christo referunt gratiarum actiones, qui per
beatum Martyrem tot tamque mirificas dignatur
exercere virtutes. Tunc, eadem comitatus po-
puli caterva, vivus et incolumis ad ipsam ten-
dit ecclesiam, gratiarum redditurus præconia,
ad quam ferri parabatür lamentabili feretro,
funebria supreme excepturus solemnia. Nec
mora, paratis itineris sumptibus; cum fratre et
uxore alacriter insignem adit Prudentium; vota
solvit benignissimo Suscitatori, quæque, prout
erant;

* gesta

A erant justa*, monachis percunctantibus evidenter edisserit, inter quæ privatim curioseque perquisitus, quo, pectoris ligaminibus resolutis, membrisque penitus exutus, fuerit abductus; graviter suspirans, sic fari est exorsus. Hæc, quæ a me sciscitamina, non sine quodam ineffabili futurorum timore revolvuntur; nam, dum quantis, mortalem notionem excedentibus, tormentis anima solvatur a corpore, recorder, totus pene immensa formidine a naturali artuum compage resolvor. Sed quoniam hæc ultro cuique in ultimis satis innotescunt, cætera expediam.

qui, quæ animæ suæ,

99 Exutus ergo corporis retinaculis, et a quodam, quasi primo elegantissimæ juventutis flore vernante, exceptus, innumeris tartareorum spirituum circumfundor legionibus, ad quorum staturas proceritate incredibiles gigantes comparatos existimabam pumiliones. Hi me jaculis flammantibus, variisque pilorum impetebant missilibus: sed is, quo ducebar, ignoti generis armaturæ tegmine clipeatus, cuncta umbone (ut erat) divino retundeat hostium spicula, persæpe michi nimium formidolose inculcans, ne vererer. Interea Plutonici regni umbriferam ingressi regionem, quam plures ibi, immanibus subditos supplicis, a teterrimis quibusdam spiritibus acriter torqueri intuitus sum; quorum nomina, ne non credantur, non insipienter (ut reor) silentio mancipare decrevi. Carnifices autem crudelis istius officinæ, viso me, impias ad momentum continentes dexteræ, dicto citius advolant, cum horrisono clamore; cupiebant me nempe diris subigere tormentis. At Ductor meus minaci infrendens autoritate, Absistite, inquit, mortis æternæ ministri, animam, meæ creditam tuitioni, inanibus territare minis, quam ob id dumtaxat huc devenisse, constat, ut essentiam vestri visu perdisceret regni, non ut particeps immeritus fieret amicæ vobis perditionis.

a corpore separate,

100 His perterriti satellites stygii concite per cæca illius pallida abyssi silentia diffugerunt: nos vero tandem densissimas Cocyti abruptentes nebulas, in floridos semper virentis campi cespites evasimus, ubi, cum intenta contemplatione defixus, beatissimorum spirituum, illic perenni festivitate tripudiantium, summopere exoptarem ammisceri choreis, subito, qua, nescio, de causa cæptum reflectimus gradum. Ad quod ego subtristis effectus, tardiori regrediebar molimine. Id Prævius itineris illico perpendens, causamque mœstitiæ ad plenum intelligens, ad me conversus, jocundissime interrogat: Quid, inquis, contrario mentis incursu tantis perturbatus es? Cui mox humili respondi voce: Domine piissime, quem nichil latet, cupiebam istis felicissimis conjungi cœtibus. At ille, modice severior: Non hoc, ait, huc usque accessisti, ut his adsciscaris; sed, ut quid timere, quidve sperare debeas, clarius addisceres. Ideo denique tibi flammivomas baratri cavernas, multiplicesque criminosorum cruciatus, nec non et eorum, qui cælestibus fideliter paruerunt edictis, faustissima ostendi conventicula, ut hoc devitans, illud appetens, mores tuos corrigas, verba modereris, actus ex integro ad suprema dirigas.

spectanda oblata fuerint, enarrat.

101 Nunc autem meæ concessum est divinitus intercessionis, quatinus adhuc rebus labilibus intervivas, propriis resumptis artubus, ad præfixum immutabili dispositione diem victurus. Ego quippe ille sum Prudentius, qui Omnipo-

tentis munere apud homines plurimis dudum clarui virtutibus, quemque conjux tua devotissimis sine intermissione pulsat plorantibus, ut tibi adhuc vitales impetrem auras coram Domini Christi obtutibus. Ego, inquam, ipse sum, cui languens pridie redditus fueras, fune circumdato collo, ideoque te, egredientem a corpore, mitibus excepi ulnis, et a cunctis inimicorum protexi sagittis. His aliisque explicitis, mirabilis ipse Prudentius, ignoro, quo rerum ordine moribundis me inserit iterum membris, totamque, qua diu ægotaveram, subito depellit febrem. Interdum vero uberi solemnizo lætitia, quando scilicet ad mentem revoco visionis ac verborum illius nectaream dulcedinem. Erat autem, propterea reminisci valeo, indutus ostrea interula, guttulis per loca pulcherrime superlita criseis h; nam multum præ nimio divæ claredinis fulgore intueri vix poteram. Hæc et alia plurima secreta referebat peritioribus, quem eximius resuscitaverat suis meritis Prudentius i.

ACTORE
TEOBAUDO.

Theobaudi de
miraculorum
utilitate et
fructu epilo-
gus.
E

102 Hæc de innumeris Sancti virtutibus, ne pio tædium ingeratur lectori, stylo mandasse sufficiat. Sciendum vero, non parvam utilitatem esse miraculorum, præsertim hac tempestate, quando, abundante iniquitate, refrigescit charitas multorum: nam nisi per signa et prodigia plerique hominum duricordes ad meliora converti nesciunt, quippe cum non nisi per ea mundus Christo credidisset. Quæ nunc quoque ad hoc fiunt, ut his pravus animus ammonitus ad vitæ rectitudinem convertatur; ex quo enim ad Superos Astræa recessit, hoc est, fides, pax et justitia a mortalium pectoribus sunt explosæ, nihil magis inter hujus procellas sæculi tumultuantis prodest ad correctionem morum, quam divinorum exhibitio signorum, quibus mens humana concussa ad se cognoscendam revertitur.

Te supplex rogat, de te qui talia scripsit,
Etherea regnans, sanctissime Martyr, in areæ,
Obtineas illi veniam pro crimine multo,
Barachiam faciens sobolem, veri quoque
JacoB.

Aspera quæque fuga, nocituraque cuncta
relega;

Ut sacris junctus choreis in cælitæ cœtu,
Divinis odis jubilet modulamine DaviD.

Vita, salusque piis, mundi spes unica, JesU, F
Supplicis exaudi solita pietate precatuS.

Paucula, Sancte, tuæ retuli præconia laudi.
Semper ubique tui miserere pius Teo-
baudi k.

ANNOTATA.

a Burgundiæ comitatus oppidum olim primarium ad Dubim fluvium. Ridicula est, quam illi Teobaudus tribuit, etymologia.

b Id est, instar rotæ mobiles et inconstantes.

c Gallice la Saône.

d Id est, obsequio.

e Vide cap. 11 Joan.

f Vide lit. m in Annotatis ad cap. proxime præcedens.

g Proprie, juris intermissio; hic vero, luctus publicus.

h Id est, aureis.

i Mortuum quidem S. Prudentii precibus ad vitam rediisse, non diffiteor: sed visio, quam Teobaudus addit, forte fabula est, eum in finem ab eo excogitata,

AUCTORE
TEOBALDO.

excogitata, ut lectorem a peccatis et improbitate vitæ hujusmodi narratione deterreret: licet quid simile referat Beda lib. v, cap. 13, Hist. Eccles.

k Subditur apud Labbeum recentius miraculum, quod num. 58 Comment. prævii transcriptum habes.

DE S. EROTEIDE MARTYRE IN GRÆCIA.

C. B.

EX MARTYROLOGIIS.

VEROSIMILIUS
ANTE ANNUM
CCCXXIV.
Sancta, cujus
nomen esse-
rendum Ero-
teis,

Sirletianum Græcorum Menologium inter Sanctos, quos hodie celebrat, Sanctam quoque, de qua hic agendum, breviter ita commemorat: Eodem die (6 Octobris) sanctæ virginis Erotidis, quæ Christi amore accensa, ignis flammam contempsit. Baronius alique eruditissimi Martyrologii Romani hodierni reformatores, qui plures in id Sanctos e Sirletiano intulere, hodie quoque hoc honore eandem Sanctam officunt. Verba, quibus id faciunt, hæc sunt: Item sanctæ Erotidis martyris, quæ Christi amore succensa, ignis superavit incendium. Ita illi, qui, licet verba a Sirletiani verbis nonnihil diversa adhibeant, eundem tamen, quo Sirletianum utitur, Sanctæ nomen efferendi servant modum; verum Castellanus, hanc annuntiationem, uti omnes Romani hodierni alius, Mrl. suo Universali inscribens, apposita in margine Notula recte monet, Erotis potius, quam Erotis, scribendum. Etenim, ut addit, in libris seu Fastis Græcis ad hunc diem legitur in genitivo Ἐρωτῆδος a nominativo Ἐρωτῆς; quemadmodum autem V. G. Ἀνῆς, proprium libri nomen, Latine effertur Aneis, ita proprium nomen Ἐρωτῆς Latine efferendum Erotis, non autem Erotis, uti quisque, qui Græcarum litterarum valorem novit, facile agnoscat. Porro libri seu Fasti Græci, a Castellano memorati, in quibus ad hunc diem Ἐρωτῆδος a nominativo Ἐρωτῆς scribitur, ut proinde ea Latine, non Erotis, sed Erotis sit vocanda.

bini hi versiculi, qui ad quid frigide de more aludant, explicare operæ pertium non est, veritati modo consonent. Verum quo loco et quo tempore Sanctam pro Christi amore ac fide pati contigerit, in obscuro relinquunt, nec quidquam, unde id utcumque colligas, vel Maximus Margunius, nominatenus dumtaxat Sanctam commemorans, vel Menologium Sirletianum (adi hujus verba supra recitata) suppeditant, tacente de S. Eroteide reliqui Græcorum Fasti sacri, ut profecto eam, utpote non aliunde, quam ex Menæis, Maximo Margunio hæc secuto, et Menologio Sirletiano, quæ subinde etiam indignis Sanctis accensent, mihi notam, lectori hic velut Sanctam, nisi Romano hodierno invenissem inscriptam, proponere ausus non fuisset, etsi etiam ante schisma Photionum, sæc. ix exortum, verosimilius floruerit, uti ex jam nunc dicendis intelliges.

B

E

C

F

binis dumtaxat versiculis celebratur in Menæis.

2 Sed hæc de modo, quo Sanctæ nomen sit efferendum, dicta sufficiant; alia, quæ ad eam spectant, nunc expeditamus. Magna Græcorum Menæa jam laudata nullo plane S. Eroteida celebrant elogio, sed binos tantum de ea suppeditant versiculos. Hosce, adjecta etiam versione Latina, huc transcribo. Sic habent:

Ἐρωτῆδα πυρπολοῦσι παρθένου,
Ἐρωτὶ Χριστοῦ σὺν προπυρπολομένην.
Igne inflammant Eroteida virginem,
Christi amore jam ante inflammatam.
Igne ergo S. Eroteis consummarit martyrium, si

3 Ad 27 mensis hujus diem in Menologiis Sirletiano et Basiliano, uti etiam in Menæis, celebratur Erotis, S. Capitolinæ martyris ancilla; et in Basiliano quidem dicitur hæc in ignem fuisse conjecta, cumque ex hoc egressa fuisset illæsa, martyrii palmam gladio retulisse. Hæcne forsancum S. Eroteide nostra est eadem? Id equidem indubitanter nec asseverare, nec negare ausim. Verum, utrolibet modo res habeat, Sanctam nostram ante annum 324 subisse martyrium, verosimilius apparet. Quod si enim cum Eroteide, S. Capitolinæ ancilla, sit distincta, verosimilius etiam ante eundem dictum annum 324 martyrium ejus idcirco collocandum est, quod ante hunc annum, quo Constantinus Magnus Licinium ultimo debellavit, longe frequentiores, quam post, fuerint Christiani et in Oriente et alibi martyrio coronati. Atque hinc est, cur supra in margine adscripserim, verosimilius ante annum cccxxiv. Ceterum, quod ad Sanctæ palæstram pertinet, nulla plane ratione assignare hanc quoque, Eroteida tamen Græciæ supra in titulo adscribo, quod apud Græcos cultum aut obtineat aut certe olim obtinuerit, ut sacri horum Fasti supra producti fidem faciunt.

Ante quod tempus verosimilius subierit martyrium.